

О П Ш Т И Н А Л И П Љ А Н

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО
РАСЕЉЕНИХ
ЛИЦА У ОПШТИНИ ЛИПЉАН ЗА ПЕРИОД 2009-2013. ГОДИНА**

Липљан 2009. година

САДРЖАЈ

- 1.0. УВОД
 - 1.1. Уводна реч председника општине;
- 2.0. Одлука општинског Већа о усвајању Локалног акционог плана;
- 3.0. Тим за израду Локалног акционог плана;
- 4.0. Резиме;
 - 4.1. Општи циљ;
 - 4.2. Специфични циљеви;
- 5.0. Органозација локалне самоуправе општине Липљан;
- 6.0. Основно о граду Липљану;
- 7.0. Демографски подаци;
 - 7.1. Саобраћајна и телекомуникациона структура;
 - 7.2. Здравство;
 - 7.3. образовање;
 - 7.4. Култура;
 - 7.5. Културна баштина;
 - 7.6. Социјална заштита;
 - 7.7. Еколошка заштита;
- 8.0. Локалитет Суви До;
- 9.0. Предлог реализације пројекта за привредне активности;
 - 9.1. Примарна Пољопривредна производња;
 - 9.2. Прерада пољопривредних производа;
 - 9.3. Предузетништво;
 - 9.4. Услужне Делатности;
- 10.0. Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима;
- 11.0. Анализа ситуације и закључци;
 - 11.1. Анализа стања;
 - 11.2. Крајњи корисници;
 - 11.3. Кључни параметри;
 - 11.4. Главни проблеми.

1. УВОД

1.1. Уводна реч председника општине

Поштовани мештани општине Липљан,

У нашој општини у протеклих десет година према евиденцији Повереништва за избеглице, постоји одређен број избеглих а нарочито интерно расељених лица. Локална заједница не може да занемари потребе овако велике групе својих чланова.

У име Скупштине општине Липљан, желим да вас обавестим да смо израдили Локално акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица која живе на нашој територији. Локална самоуправа намерава да својим суграђанима-избеглим и интерно расељеним лицима, обезбеди могућности за што квалитетнији живот у локалној заједници. Основни правац нашег деловања, дефинисан у овом документу, односи се на обезбеђење услова за локалну интеграцију, решавањем основних потреба избеглих и интерно расељених лица и њихових породица.

Циљ локалне заједнице је обезбеђивање могућности избеглим и интерно расељеним лицима за економску и социјалну равноправност са свим осталим грађанима и за достојанствен живот у заједници.

С обзиром да примена и реализација овог Акционог плана захтевају различите ресурсе, локална самоуправа није спремна финансијски да учествује, већ у подели земљишта за изградњу објеката.

Предлажем да се пропорционално броју избеглих и расељених, планира изградња кућа у свим насељима где они живе од како су на територији наше општине.

Посебно истичем да овај документ јасно наглашава да један од приоритета свих нас који управљамо општином, да обезбедимо боље услове живота за све избегле и интерно расељене који су нашли уточиште на територији општине Липљан.

Липљан
Мај 2009.год.

Председник општине
Сузана Станковић

2.0. Одлука Општинског већа Липљан о усвајању Акционог плана

Општинско Веће Липљан на седници одржаној дана 13.05.2009. године донела је:

ОДЛУКУ

О усвајању локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно-расељених лица на територији општине Липљан

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

На територији општине Липљан према евиденцији Повереништва за избеглице тренутно привремени боравак има 10 избеглих и 1231 интерно расељених лица.

Многи од њих нису решили своја стамбена и егзитенцијална питања.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица на територији општине Липљан, настао је као резултат учешћа у Пројекту Подршка институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица. Општи циљ Пројекта је проналажење решења на нивоу државе која ће пружити подршку Влади Републике Србије да на ефикасан и одржив начин одговори на потребе избеглих и ИРЛ.

Пројекат финансира Европска унија, а спроводи Међународна организација за миграције.

Основни циљ примене Акционог плана јесте да дефинише циљеве који би се заснивали на свеобухватној анализи стања и укључивање у све сегменте живота избеглих и интерно расељених лица.

Локални План је заснован на кључним принципима и садржи основне смернице за побољшање услова живота у локалној заједници избеглих и интерно расељених лица уз подршку централних и локалних власти. Он се заснива на побољшање стамбених услова живота избеглих и интерно расељених, побољшање запошљавања, услове школовања, социјалне услове живота избеглих и интерно расељених, као и сређивање урбанизација насеља.

Све ове активности би требало да се спроведу на територији општине Липљан од 2009 до 2013, што ће довести до побољшања и унапређења положаја ове групације у локалној заједници.

Из свега изнетог предлаже се доношење Одлуке као и диспозитиву.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ
СО ЛИПЉАН

3.0. Тим за израду локалног Акционог плана:

1. Саша Морача, председник тима, повереник СО Липљан;
2. Славиша Недељковић, члан, самост. стру. сарадник за пољопривреду;
3. Дојчин Кукурековић, члан, самост. стру. сарадник за привреду;
4. Драгиша Здравковић, члан, самост. стру. сарадник за пољопривреду и
5. Драгиша Мицић, члан, члан општинског Већа.

4.0. РЕЗИМЕ

Локални акциони план за решавање проблема, пре свега, положаја, статуса за одрживости, избеглих и интерно расељених лица на подручју Липљанске општине, изражава одређење локалне српске заједнице кроз организациону јединицу локалне самоуправе општине Липљан. Овај план је засновани на реалној анализи датих околности у специфичном политичком и историском тренутку и свим потешкоћама које реално истичу на квалитет живота на читавој територији Космета.

4.1. Општи циљ:

Локални акциони план биће усмерен на стамбено збрињавање интерно расељених лица у општини Липљан, побољшање њихове социјално – материјалне ситуације, помоћи расељеним лицима да се интегришу у нашу локалну заједницу.

4.2. Специфични циљеви:

1. У периоду, друга половина 2009 год.- 2013 трајно решити питање стамбеног збрињавања за најмање 100 породица изградњом насеља на локалитету село Суви До.
2. У периоду, друга половина 2009 – 2013 побољшати могућност запошљавања интерно расељених лица субвенционисаним кредитима од стране државе, међународних фондова, интересних не владиних организација и сл., отварањем нових радних места кроз привредну активност малих и средњих предузећа (привредни потенцијал Липљанске општине дат у прилогу).
3. Период друга половина 2009-2013 развијати сличне активности и у другим деловима Липљанске општине где постоје објективне потребе и услови за то, сем локалитета у Сувом Долу.

Специфични циљ 1:

На основу предвиђеног плана у периоду од 2009-2013. године унапредити услове становања и трајно решити питање стамбеног збрињавања ИРЛ до 100 породица изградњом насеља на локалитету у Сувом Долу.

- До краја 2009. год. - стварање техничких могућности за почетак градње;
- У току 2010. год.- активности на самом локалитету;
- У току 2011. год.- активности на самом локалитету;
- У току 2012. год. - завршни радови и
- У току 2013. год. - предаја објеката крајњим корисницима и сређивање околине.

Активности	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности донатори	Партнери у реализацији
				Буџет града	Остали извори		
1) Доношење Правилника о додели објеката крајњим корисницима	Септембар 2009.	Израђен и усвојен Правилник	Правилник доступан јавности, критеријуми структура и чланови комисије			Општинска управа, правна служба	Комесаријат за избеглице, Општинско веће
2) Формирање комисије која ће спроводити конкурс и одабрати кориснике	Октобар 2009.	Формирана комисије на предлог Општинског већа	Решење о формирању комисије за чланове комисије			Општинска управа, правна служба	Комесаријат за избеглице Општинско веће
3) Расписивање конкурса за одабир грађевинске фирме за извиђење радова	Јанур- Март 2010.	Расписан конкурс	Јавно објављивање огласа- тендера	Општински Службени лист		Општинска управа, правна служба	Комесаријат за избеглице, Општинско веће, стручне службе Општинске управе

4) Разматрање понуђача огласа-тендера	Март 2010.	Одабир фирме за грађевинско извођење радова	Број пријављених фирми на огласу- тендеру			Тендерска комисија	Комесаријат за избеглице и Општинско веће
5) Почетак градње на локалитету	Март 2010.	-Отварање градилишта, март 2010.	Уговор о извођењу радова на тендеру			Тендерска комисија, Надзорни орган	Комесаријат за избеглице, Општинско веће, стручне службе Општинске управе
		-Предвиђе. динамика, 2011.					
		-Предвиђена динамика 2012.					
		-Завршни радови , 2013.					
6) Праћење реализације пројекта	-Април-Децембар 2010.	Прикупљање информација о процесу реализације и коришћењу ресурса	Мониторинг извештај и корективне мере			Рдана група за праћење и имплементацију ЛАП-а, надзорни орган	
	- Јануар-Децембар 2011.						
	-Јануар-Децембар 2012.						
	- Јануар-Септембар 2013.						
7) расписивање конкурса за доделу објеката за трајно збрињавање ИРЛ	Септембар 2012.	Расписан конкурс	Јавно објављивање огласа	Општински службени лист		Општинска управа и правна служба	Комесаријат за избеглице и Општинско веће
8) Утврдити чињенично стање на терену (подаци о породицама потенцијалним конкурентима ради разматрања пријава)	Јануар 2013.	Утврђен ужи избор потенцијалних корисника, утврђено чињенично стање на терену	Број пријављених потенцијалних корисника који су ушли у ужи избор, провера на терену о наведеном стању у пријави			Повереник за изблице и расељена лица, служба дечије заштите, центар за социјални рад, комисија за одабир	Комесаријат за избеглице и Општинско веће

						корисника	
9) Одабир корисника према Правилнику и условима корисника	Март 2013.	Изабран број корисника адекватан броју расположивих објеката	Број и структура изабраних корисника			Комисија за одабир корисника	Комесаријат за избеглице и Општинско веће
10) Формирање ранг листе корисника	Март-Април 2013.	Формирана ранг листа корисника	Приказана ранг листа са бројем поена у односу са критеријуме			Комисија за одабир корисника	Комесаријат за избеглице и Општинско веће
11) Додела објеката на коришћење по ранг листи	Септембар 2013.	Извршена подела на основу ранг листе	Потписни уговори о презимању објеката на коришћење	Наменска средства из буџета РС Србије	Средства донатора по годинама 2009-2013.	Комисија за одабир корисника	Комесаријат за избеглице и Општинско веће
12) Оцена успешности (евалуација)	- Децембар 2009. - Децембар 2010. - Децембар 2011. - Децембар 2012. - Септембар 2013.	Оцена успешности на крају сваке календарске године	Сви наведени индикатори			Радна група за праћење и имплементацију ЛАП-а	

Специфични циљ 2:

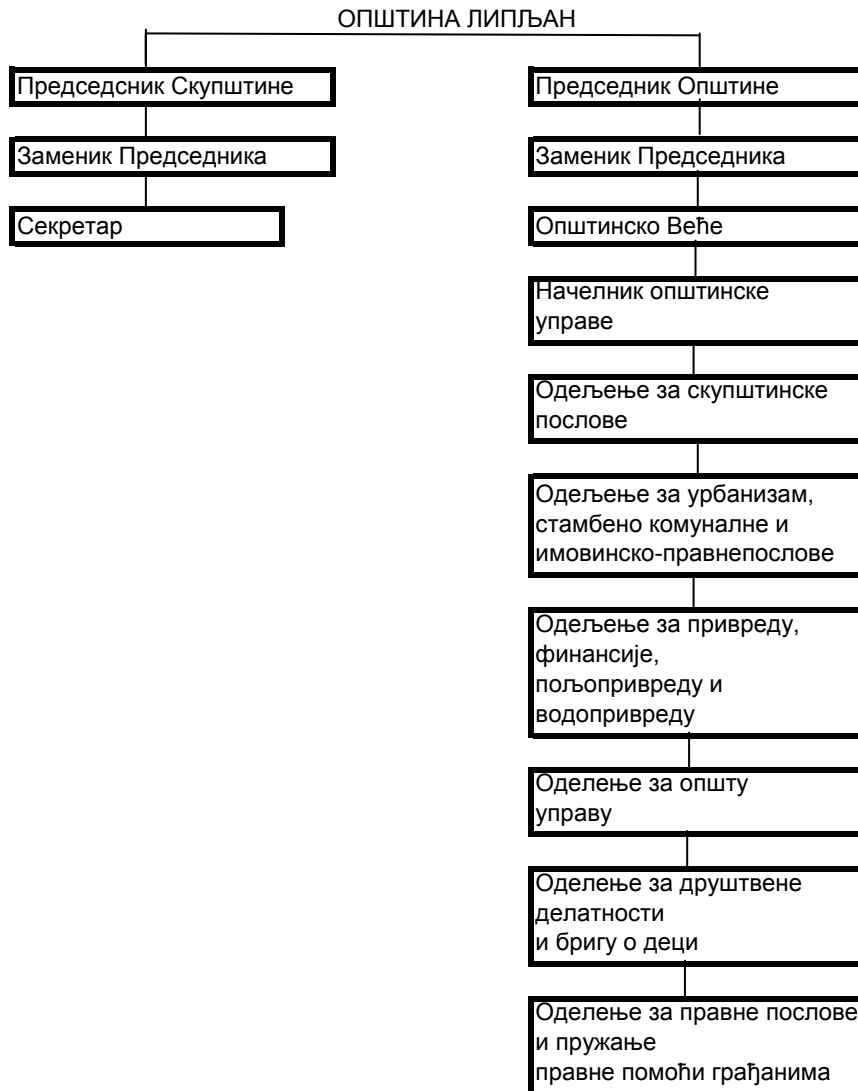
У периоди друга половина 2009. год, до 2013. год. побољшати могућност запошљавања ИРЛ субвенционисаним кредитима од стране државе, међународних фондова, интересних невладиних организација и слично, отварањем нових радних места кроз привредну активност малих и средњих предузећа.

- Друга половина 2009. год. - Јануар 2011. год. едукација и практично оспособљавање ИРЛ у циљу преквалификације и доквалификације;
- Јануар 2011. год.- Јануар 2013. год. обезбеђивање донација и кредита за старт-уп бизниси и
- Јуни 2013. год.- реализовње програма, упошљавање расположивог капацитета остварених донацијама и старт-уп кредитима.

Активности	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности донатори	Партнери у реализацији
				Буџет града	Остали извори		
1)Отварање нових радних места и побољшање могућности запослења младих кроз: 1.1. Обезбеђивање донација просечне вредности до 1.500,00 ЕУР за старт-уп бизниси (претежно за младе предузетнике) 1.2. Организовање пословних и стручних обука 1.3. Организовање	Септембар 2009. год. Јануар 2013. год.	Подржано довољно малих бизниса које воде млади предузетници Најмање 100 предузетника похађало пословну и стручну обуку . Најмање 100 младих људи завршило стручну праксу код приватних фирми Организован сајам запошљавања					Донатори, НВО, локална самоуправа

<p>е стручне праксе по државним институцијама</p> <p>1.4. Повећање локалних капацитета и залагање за политику запошљавања младих на националном и регионалном нивоу кроз:</p> <p>а) сајам запошљавања младих и друге активности умрежавања</p> <p>б) иницијативе пројекта мањег обима спроведене од стране државе</p>						
<p>2) Иницијативе грађана за запошљавање (професионално-каријерно саветовање; програм удруживања у циљу запошљавања; формирање МСП, задруга, социјалног предузећа</p>	<p>Јануар 2010 – децембар 2013.</p>	<p>-Пружње услуга професионалног –каријерног саветовања -реализован програм удруживања у циљу запошљавања. -Формирање МСП, задруга, социјалних предузећа.</p>	<p>-евиденција корисника професионалног-каријерног саветовања -број корисника програма удружења у циљу запошљавања -број и врста формираних МСП, задруга и социјалних предузећа.</p>		<p>10.00 ЕУР /година</p>	<p>НВО, Удружења менаџера</p>
<p>3)Реализовање програма преквалификације и доквалификације</p>	<p>Септембар 2010- јануар 2013.</p>	<p>-Реализовано довољно програма преквалификације и доквалификације</p>	<p>-број и врста програма -број полазника -број издатих сертификата</p>		<p>НЗС,НВО Стручна удружења</p>	<p>НЗС, Привредна комора</p>

5.0. ОРГАНИЗАЦИЈА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ОПШТИНЕ ЛИПЉАН

6.0. ОСНОВНО О ГРАДУ ЛИПЉАНУ

У оквиру Косова и Метохије, Косовског округа, општина Липљан простире се на територији од 40.109 ха, 13 а, 88м², са 72 насељена места и око 73.000 становника.

До 1999 год. Срби су живели у 27 насељених места и два неалбанска са око 15.000 становника са приватним власништвом земљишта око 30%. А сада 2005 год. Срби су опстали у 10 етнички чистих Српских села и 2 мешовите средине (Рабовце и Липљан).

7.0. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

БРОЈ СРПСКОГ СТАНОВНИШТВА ПО НАСЕЉИМА И ПОВРШИНАМА

Табела 1.

Ред. Бр.	Насеље	Бр. Срба до 1999 год.	Бр. Срба 2005 год.	Обрадива површина (ха)	Шума (ха)
1.	Липљан	5.650	2.150	1.050	120
2.	Рабовце	280	280	380	50
3.	Старо Грацко	410	410	520	110
4.	Ново Насеље	580	580	450	80
5.	Суви До	510	510	1020	70
6.	Скуланево	424	424	620	64
7.	Лепина	486	486	520	54
8.	Радево	325	325	410	45
9.	Добротин	1.450	1.450	890	140
10.	Ливадје	725	725	1.020	
11.	Доња Гуштерица	1.503	1.503	1.310	256
12.	Горња Гуштерица	670	670	680	120
13.	Словиње	320	0	480	280
14.	Магура	246	0	210	110
15.	Велики Алаш	132	0	102	30
16.	Врело	110	0	120	120
17.	Крајиште	142	0	320	570
18.	Коњух	40	0	201	
19.	Вршевце	52	0	90	180
20.	Ново Рујце	24	0	100	60
21.	Старо Рујце	37	0	130	90
22.	Црни Брег	8	0	60	85
23.	Медвеце	21	0	32	190
24.	Луг	9	0	52	30
25.	Топличане	15	0	70	180
26.	Глоговце	12	0	52	
27.	Ариљача	5	0	50	20
УКУПНО:		14.186	9.513	10.789	3.054

Из самог града Липљана расељено је око 3.500 Срба, а из 17 села, где су Срби живели у мешовитим срединама, расељено је око 2.066 Срба и у њима нема више Срба.

У централном делу Србије и Црне Горе расељено је око 4.000 Срба, а интерно-интерно у српским срединама привремено живи око 1.500 Срба.

У оквиру Косовског округа општина Липљан налази се у централном делу Косова и Метохије и располаже са 9 етнички чистих насеља (насељена Србима), два насеља мешовите средине и северним делом града Липљана, где живе Срби.

Северни део града Липљана био би административно – културни центар општине Липљан.

Општина Липљан у свом саставу имала би три општинске јединице и то: две мешовите (Рабовце и Старо Грацко) и једна етнички чиста (албанска) – Коњух.

Општина Липљан представљаће територијалну и географски повезану целину, са саобраћајном, енергетском, комуналном и другим инфраструктурама са изграђеном комуникацијом међу насељима. Општина Липљан биће територијално повезана са општинама Косово Поље и Приштина, која је тренутно измештена у Грачаницу, што би представљало једну територијалну целину, тј. Област централног Косова.

Сва насељена места: Северни део града Липљана (јужни део града је мешовит), Добротин, Доња Гуштерица, Горња Гуштерица, Ливађе, Ново Насеље, Суви До, Скуланево, Лепина, Радево, као етничка чиста српска насеља; мешовите средине (Рабовце и Старо Грацко), као и чисто етничко насеље насељено албанцима – Коњух, представљале би целовиту катастарску зону општине Липљан у укупној површини од 8.700 ха обрадиве површине и 1.109 ха шуме и шумског земљишта.

Насеља општине Липљан са површином и бројем становника

Табела 2

Ред. Бр.	Насеље	Бр. Срба до 1999 год.	Бр. Срба 2005 год.	Обрадива површина (ха)	Шума (ха)
1.	Липљан	5.650	2.150	1.050	120
2.	Рабовце	280	280	380	50
3.	Старо Грацко	410	410	520	110
4.	Ново Насеље	580	580	450	80
5.	Суви До	510	510	870	70
6.	Скуланево	424	424	620	64
7.	Лепина	486	486	520	54
8.	Радево	325	325	410	45
9.	Добротин	1.450	1.450	890	140
10.	Ливадје	725	725	1.020	
11.	Доња Гуштерица	1.503	1.503	1.310	256
12.	Горња Гуштерица	670	670	680	120
13.	Коњух	40	Албанци 700	201	
14.	Мала Добрања	Роми	500	140	
15.	Мали Алаш	Роми	205	180	
УКУПНО:		13.053	9.513	9.241	1.109

Упоредни подаци Црвеног крста 2008. год.

Табела 3.

Р. бр.	МЕСЕТО	Број породица	Број становника	Корисници Црвеног Крста	
				Број породица	Број корисника
1.	РАДЕВО	64	269	5	12
2.	ЛЕПИНА	89	425	5	18
3.	СКУЛАНЕВО	76	331	3	5
4.	СУВУ ДО	132	467	7	26
5.	НОВО НАСЕЉЕ	125	423	7	17
6.	РАБОВЦЕ	45	192	11	23
7.	СТАРО ГРАЦКО	74	242	7	12
8.	ЛИПЉАН	238	860	16	35
9.	ДОБРОТИН	275	1280	24	72
10.	ДОЊА ГУШТЕРИЦА	347	1478	28	86
11.	ЛИВАЋЕ	155	675	16	54
12.	ГОРЊА ГУШТЕРИЦА	132	547	25	75
13.	МАГУРА	39	242	17	85
14.	МЕДВЕЦЕ	78	453	32	112
15.	ВРЕЛО	6	32	2	8
16.	ЛИПЉАН (роми и ашкалије)			15	88
	УКУПНО	1875	7916	220	728

7.1. Саобраћајна и телекомуникациона структура

Општина Липљан налази се у централном делу Косова и Метохије и граничи се са општинама Косово Поље, Приштина, Урошевац, Штимље, Гњилане и Глоговац.

Општина Липљан има развијену саобраћајну инфраструктуру: средином територије општине пролази магистрални пут Приштина – Скопље, а такође и железничка пруга Београд – Скопље. Поред тога пролази и пут Приштина – Призрен са заобилазницом, као и регионални путеви Липљан – Јањево и Липљан – Косово Поље, са краком до села Радева, а постоје и асвалтиране трасе између Добротина – Доње Гуштерице – Горње Гуштерице – Ливађа и даље према општинама централног Косова. Регионални пут који повезује Лепину и Преоце, општина Приштина, као и Лепина – Батусе према Косовом Пољу.

На делу територије општине Липљан налази се и аеродром Приштина, у атару села Радева.

Телекомуникациона мрежа функционише. У делу општине и то: Добротину, Горњој и Доњој Гуштерици и Ливађу постоји дигитална телефонска централа и поштански саобраћај се одвија нормално. Такође у Лепини постоји иста таква централа која покрива подручје Лепине, Радева, Скуланева, Сувог Дола, Новог Насеља и Батуса у општини Косово Поље.

Делови општине који нису покривени ПТТ мрежом су: Северни део Липљана, Старо Грацко, Рабовце и мишљења смо да је могуће телекомуникацијом повезати ова насеља.

7.2. Здравство

Здравствену заштиту становницима општине Липљан пружа Дом Здравља у Доњој Гуштерици који је измештен из Липљана од 1999 год. У његовом саставу функционишу амбуланте у свим селима настањеним Србима, које се налазе у зградама школа или домова културе.

7.3. Образовање

Општина Липљан има две средње школе (Пољопривредна и гимназија) и четири основне школе („Браћа Аксић“, „Вук Карадзић“, „Кнез Лазар и „Владимир Назор““). Наведене школе обављају своју делатност по плану и програму Републике Србије.

Осим О.Ш. „Вук Карадзић“ и О.Ш. „Кнез Лазар“, остале школе су измештене и обављају делатност у приватним кућама.

У северном делу Липљана постоји објекат Средњешколског Центра са пратећом инфраструктуром и довољно капацитета да задовољи потребе општине Липљан. Поменути објекат узурпирани су Албанци и они обављају своју образовну делатност у њему и поред великог инсистирања Српске заједнице код УНМИК-а и КФОР-а, није удовољено нашим захтевима.

7.4. Култура

У северном делу града Липљана налази се објекат Дома Културе са биоскопском салом, салом за културне манифестације и библиотеком. Тренутно Дом Културе користи само Албанска заједница, а с’обзиром да у околини Дома Културе живи Српско становништво, Дом Културе треба да припадне Српској заједници.

Такође, постоје Домови Културе у Старом Грацку, Доњој Гуштерици и Добротину који и сада функционишу.

У Радеву постоји зграда Дома Културе али је запуштена и потребна је адаптација.

У Горњој Гуштерици запоћета је зграда Дома Културе коју треба завршити.

7.5. Културна баштина

Приоритетни задатак општине Липљан биће заштита постојећих верских објеката, као и сва православна гробља из мешовитих средина.

Општина Липљан на својој територији поседује велики број цркава, а у северном делу Липљана постоје две цркве, од којих је једна из XI века, а друга новијег издања. Цркве у осталим Српским срединама у добром су стању и у њима се обавља верска служба. Али, постоје и цркве

које су осамостаљене по одласку Срба 1999 год. под Албанским налетима и то: Црква у Крајишту и Црква у Словињу, које су изграђене још у XIV веку.

7.6. Социјална заштита

Како је у претходном периоду велики број лица остало без посла, а самим тим и без редовних примања, из тих разлога имао велики број корисника Центра за Социјалну заштиту, чија је управа у Грачаници а у Липљану постоји истурено одељење

Корисници социјалне помоћи и туђе неге

Табела 4.

Корисници помоћи		Корисници туђе неге	
Број породица	Број чланова	Број породица	Број чланова
76	265	37	49

Корисници дечије заштите

Табела 5.

Р. бр.	Корисници	Укупан број породица	Период
1.	Дечији додатак	580	2008. – мај 2009. год.
2.	Родитељски додатак	130	2008. – мај 2009. год.

7.7. Еколошка заштита

Ради обезбеђивања права човека на живот и развој у здравој животној средини, у општини Липљан успоставиће се систем заштите животне средине, планирањем и управљањем природним богатствима и спровођењем мера заштите животне средине.

Уравнотеженост привредног развоја и заштите и унапређивања животне средине и побољшање квалитета живљења обезбедиће се просторним и урбанистичким плановима, планова развоја, уређењем простора, газдовањем природним богатствима, мерама економске политике и другим мерама

8.0. ЛОКАЛИТЕТ СУВИ ДО

Налази се на другом километру северно од Липљана, компактна српска енклава са шест српских села у низу повезаних са општинама Косово Поље и Приштина (Грачаница). Суви До је смештен у делу Косовске равнице тз. Широко поље уз међународну пруга Бг-Кв-Кос.Поље-Скопље. У Сувом Долу тренутно живи око 180 домаћинстава, село је етнички српско. Поседује изграђену инфраструктуру која подразумева асвалтни пут, канализациону и електричну мрежу, фиксну телефонију, амбуланту, осмогодишњу школу, железничку станицу. Поседује око 1020 хектара обрадивог земљишта. Добар део земље је отуђен последњих 10 год. Поседује више од 400 хектара ливада-пашњака, 250 хектара шума. У периоду пре 1999 год. веома успешно је радио

пољопривредни комбинат, сада због специфичних политичко – економских односа на Космету није у функцији.

У периоду 1992-'96 год. урађен је потпуни грађевинско-урбанистички план за изградњу т.з. повратничког насеља за све људе неалбанце који су имали намеру да се врате на простор Космета а који су из различитих разлога напустили јужну покраину. Реализација плана никад није заживела из нама непознатих разлога. Данас, у новим околностима, ми наш акциони план базирамо управо на тој идеји, користећи постојећу техничку документацију и урађена, нека, идејна решења. Од документације поседујемо: сагласност села, пројектну документацију са профилом објеката, копију плана о парцелисању плацева, сагласност тадашњих органа Липљанске општине и др.

9.0. ПРЕДЛОГ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА ЗА ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ

На територији општине Липљан евидентно је:

1. Укупна површина земљишта.....12.000 хектара
2. Обрадиво земљиште7.500 хектара
3. Шуме.....2.000 хектара
4. Ливаде.....2.500 хектара.

Због познатих околности и веома лоших безбедносних услова, већи део земље се не обрађује. Нарочито су узурпиране њиве и шуме, које се налазе у близини насеља где живе Албанци.

Пољопривредна производња се заснива на застарелим, традиционалним методама и веома је неефикасна.

Пољопривредне културе које се највише гаје су пшеница и кукуруз. Поврће се производи у мањим количинама или само за сопствене потребе.

Веома мали степен искоришћења обрадивог земљишта, условљен је највише веома лошом безбедоносном ситуацијом и немогућношћу коришћења субвенција и пољопривредних кредита од републичких институција (Министарства пољопривреде, Фонд за развој Републике Србије...), још мање од Међународних донаторских организација.

На територији општине Липљан живи око 10.000 Срба и неалбанаца. Према евиденцији Национална службе за запошљавање незапослених је 2.800 и одређени број корисника привремене надокнаде (минималца).

На основу наведених података и природних ресурса у општини Липљан, а у циљу обезбеђења помоћи локалној заједници за покретање одређених послова, предлагемо да се размотри могућност реализације пројеката из следећих области:

9.1. Примарна пољопривредна производња

- Набавка пољопривредне механизације. Због застарелости постојеће неопходна је набавка нове савременије, као основа за ратарску производњу
- Производња житарица, као сточна храна за потребе мини фирми
- Производња уљаних култура (сунцокрет, соја, уљана репица) као сировине за уља које се користе у људској исхрани, и за биодизел који је у великој експанзији
- Производња лековитог биља, сејање камилице и нане и сакупљање лековитог биља у природи
- Производња поврћа на отвореном простору или у пластеницима и стакленицима
- Вишегодишњи засади воћњака: виногради, шљиве, јабуке, крушке, брескве....
- Засади малина, јагода, јагода, купина
- Мини фарме: - Музних крава, свиња, тов јунади, оваца, коза, кока носиља, ћурки....
- Рибњаци.

9.2. Прерада пољопривредних производа:

- Мобилна постројења, мањег капацитета за цеђење соје, уљане репице или сунцокрета, како би испоручивали уље крајњем купцу , било да се ради о рафинисању јестивог или уља за биодизел
- Силоси за складиштење житарица и уљарица
- Мини мешаоне сточне хране, капацитет подешавати за потребе више газдинстава или мањих задруга
- Хладњаче за воће и поврће
- Пакерице за воће, поврће и прехранбене артикле
- Производња здраве хране
- Производња конзервираних домаћих производа (салате, пекмези, компоти...)
- Производња природних сокова.

У циљу обезбеђења предуслова за развој пољопривредне производње, предлагем да Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, формира РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР за рурални развој на простору општине Липљан. У сарадњи са представницима Пољопривредне школе – Липљан, која има измештена одељења у Доњој Гуштерици и Лепини, запослени у центру, могли би да организују стручна предавања, семинаре и тако помогли пољопривредним произвођачима да организују квалитетнију и профитабилнију производњу.

У наведеном центру могли би да буду ангажовани стручњаци за пољопривреду и водопривреду, који живе на територији општине Липљан.

9.3. Предузетништво

- Програми за обраду метала (ливење у песку, ливење у кокилама, браварија...)
- Програми за обраду пластике
- Текстилни програми
- Домаћа радиност, стари занати...

9.4. Услугне делатности

- Ауто сервиси, перионице, вулканизерске радионице, фризерске радње...
- Занатство.

За већину наведених програма, постоје дугогодишња позитивна искуства, а за одређене области, требало би спровести едукацију заинтересованих.

10.0. ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА

На територији општине Липљан тренутно живи 9.800 срба и осталих неалбанаца, 1231 расељено лице и 10 избеглих са простора Р. Хрватске.

Интерно расељена лица

Табела 6.

Мушкараца	Жена	Број породица	Укупно расељених лица
598	463	298	1231

У периоду 1991 – 2009 године на територији Липљанске општине никад није формиран организован камп-центар за прихват избеглих и интерно расељених. Обе категорије ових људи и породица смештени су у приватне куће, веома често без елементарних услова за живот (основних ствари покућства, струје, воде, мокрог чвора, шпорета, огрева и друго) што поред основних цивилизацијских вредности слободе кретања, говора, верске припадности, отежава живот овим породицама. Држава преко својих органа, већ десету годину, није предузела ништа на побољшању услова живота оваквих породица.

Стога је неопходно да свеобухватном анализом, јасном стратегијом и препознатљивим циљевима спроведемо овде план и створимо, неопходним радњама, неопходне услове за збрињавање свих лица и породица из ових категорија. Овај план ће дати одговоре на многа питања као што су: одрживост пројекта, унапређење квалитета живота како избеглих и расељених тако и читаве заједнице. Наш крајњи циљ је очување наше српске заједнице и осталих неалбанских заједница на простору Липљанске општине и читаве територије Косова и Метохије.

11.0. АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ И ЗАКЉУЧЦИ

Национално стратешки документи од значаја за питања избеглих и интерно расељених лица су:

1. Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002),
2. Стратегија за смањење сиромаштва (2003),
3. Национална стратегија одрживог развоја (2008),
4. Национална стратегија одрживог развоја Републике Србије 2006-2012,
5. Национална стратегија запошљавања 2005-2010,

6. Стратегија регионалног развоја 2007-2012,
7. Стратегија развоја пољопривреде,
8. Стратегија развоја социјалне заштите,
9. Национални план акције за децу.

11.1. Анализа стања

У локалној заједници по питању унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавање позитивних капацитета и слабости локалне заједнице као и могућност и препрека са којима се суочава у свом радном окружењу. Анализа је урађена коришћењем SWOT технике.

СНАГЕ

- У** - помоћ српске заједнице
- Н** - људска солидарност
- У** - подршка локалне самоуправе
- Т** - стручност чланова Радне групе
- Р** у областима од значаја за циљну
- А** групу
- Ш** - кооперативност циљне групе у
- Њ** решавању проблема
- Е** - коришћење архива о избеглим и рас. лицима
- буџет Р.Србије

СЛАБОСТИ

- немање сопствених извора прихода општине
- локална самоуправа не обавља законом предвиђене надлежности у пуном капацитету
- нерешени имовинско правни односи у локалној заједници,
- висока стопа незапослености у локалној заједници,
- недостатак одговарајућих финансијских фондова за решавање проблема циљне групе
- недовољна ангажованост стручних лица у пружању стручне помоћи
- недовољна координација државних органа по хијерархији
- недовољна информисаност.

МОГУЋНОСТИ

- С** - Национални интерес за решавање
- П** проблема у заједници
- О** - постојање политичког консензуса
- Љ** за решавање проблема избеглих и рас.
- А** - постојање релевантних националних
- Ш** стратегија за решавање проблема
- Њ** избеглих и интерно расељених
- Е** - постојање програма и планова за подстицај отварања малих и средњих предузећа

ПРЕПРЕКЕ

- нерешен правно-политички статус Косова и Метохије
- пренос свих надлежности које третирају ову област а и шире, на т.з. привремене Косовске институције на Космету
- непостојање законске регулативе
- нерасполагање сопственом имовином од стране самоуправе на КиМ.
- непостојање донаторских фондова намењених избеглим и интерно расељеним лицима,
- питање избеглих и интерно расељених лица није у фокусу шире јавности,
- неспровођење закона Р.Србије на територији Космета

11.2. Крајњи корисници

Свеобухватном анализом идентификовани су и препознати – **крајњи корисници**:

1. Избегла и интерно расељена лица у приватном смештају,
2. Избегла и интерно рас. лица у својим али не наменским објектима за живот људи,
3. Вишечлане и вишегенерацијске породице избеглих и интерно расељених,
4. Избегла и интерно рас. лица са многобројном малом децом,
5. Избегла и интерно рас. лица хронични болесници, особе са инвалидитетом различите етиологије,
6. Породице погинулих, киднапованих и несталих,
7. Самохрани родитељи,
8. Радно трајно неспособни.

11.3. Кључни партнери

Као помоћ локалним органима власти у решавању проблема избеглих и интерно расељена лица:

1. Скупштина општине и општинска управа,
2. Општинско повереништво за избегла и рас. лица,
3. Црвени Крст,
4. Центар за социјални рад,
5. Образовне институције,
6. Здравствене институције,
7. Комесаријат за избегла и расељена лица Р. Србије.

11.4. Главни проблеми

Главни проблеми избеглих и интерно расељених:

1. Губитак сопствене покретне и непокретне имовине,
2. Нерешено стамбено питање,
3. Незапосленост,
4. Опште сиромаштво,
5. Необразованост и неадекватна квалификациона структура,
6. Психо-физички здравствени проблеми.

У процесу израде локалног акционог плана неопходно је узети у обзир све специфичности политичко-економско-безбедносне ситуације на Косову и Метохији где се многа лица и породице која нису избегла из својих домова суочавају са огромним бројем проблема на које наилазе избегла и расељена лица.

С. Р. Србија **SAP KOSOVO**
 Скупштина општине **LIPLJAN**
 Кат. општина **SUVI DO**

КОПИЈА ПЛАНА

Размера 1: **2.500**

Поседник **POS. LIST BR. 227**

D.S. SO LIPLJAN - PARCELACIJA PLACEVA

Редни број списака катастарских тачака

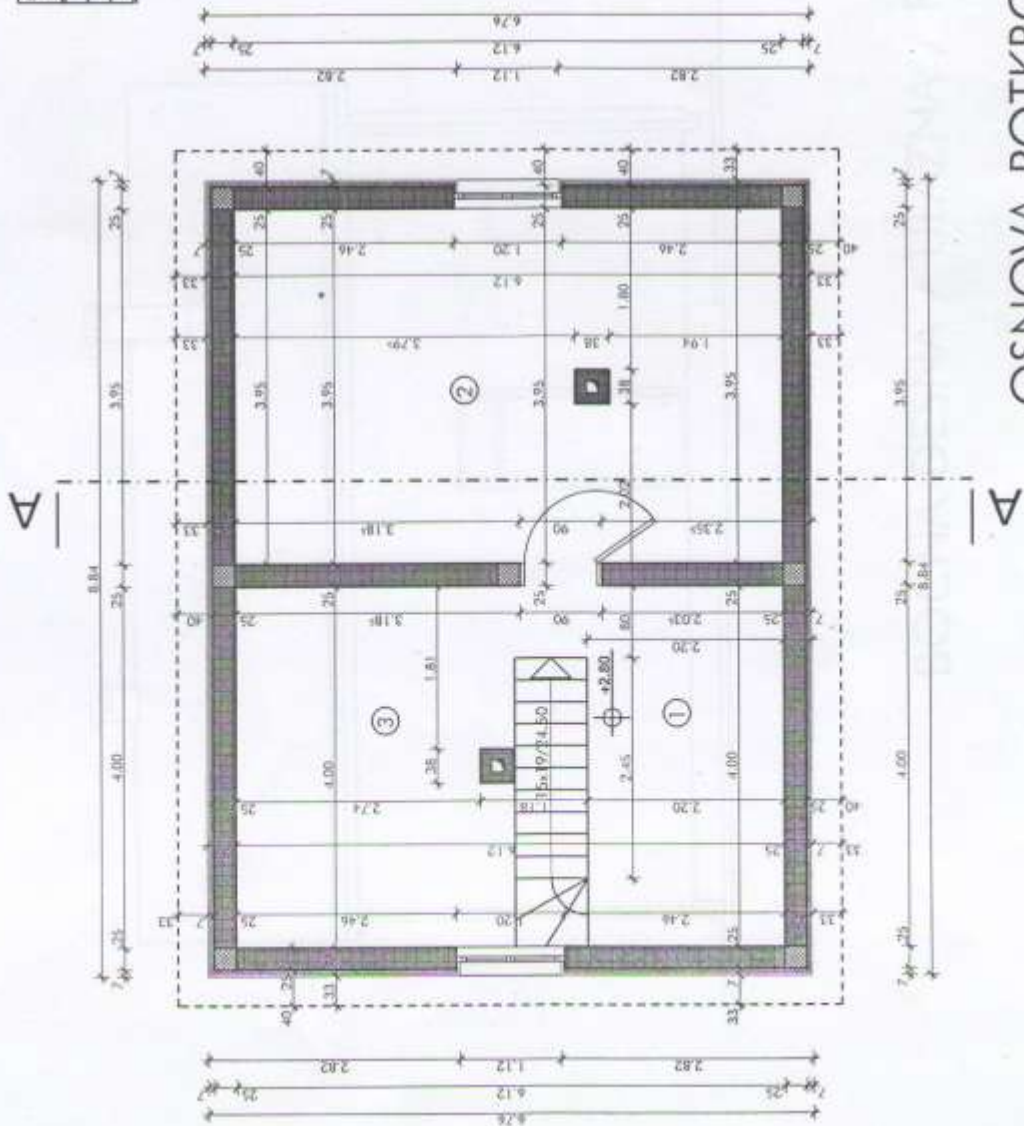
Број парцеле	Култура	Класа	Потес — звано место	Површина			Кат. приход	
				ha	ar	m ²	Дин.	п
301/4	пољоприв.	2	Пољоприв.	8	38	03		
			шумско	8	38	03		
НАПОМЕНА SVI PLACEVI SU VELICINE 0 10 00								
UKUPNO				0	10	00		
UKUPNO 18 PLACEVA								
UKUPNO				1	80	00		
UKUPNO				1	80	00		

Да је ова копија верна своје оригиналу према последњем стању у катастру:

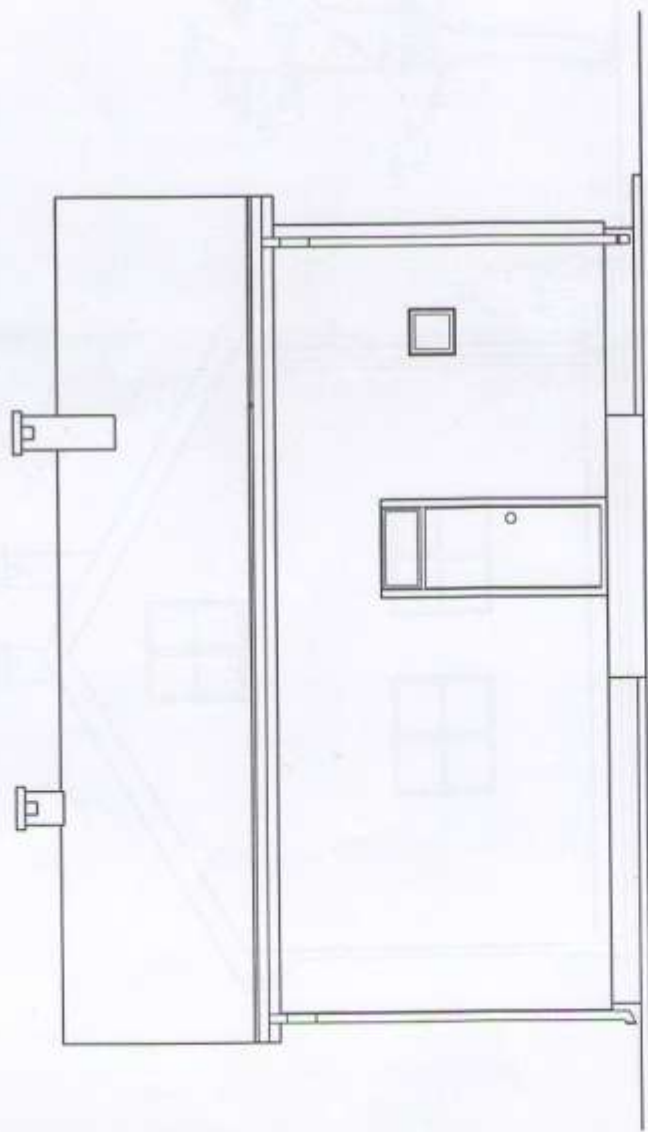
14.07. 1987 год.

Тврди и одобрава
 Франко Вујић, глав.

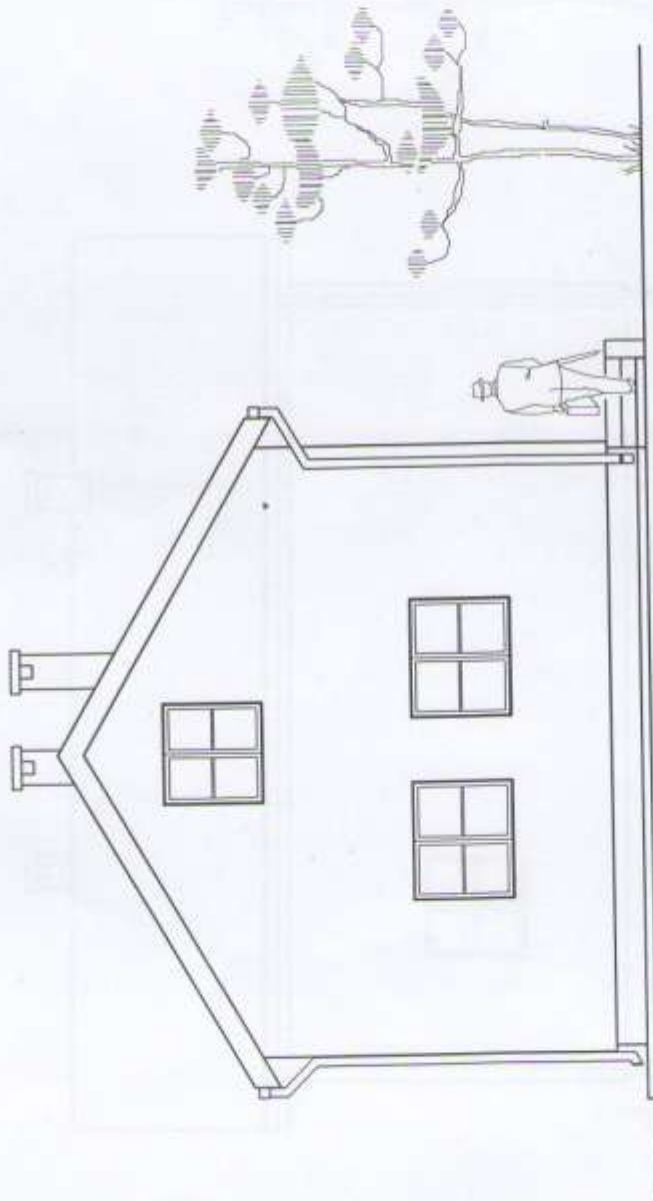
red. br.	NAZIV PROSTORJE	OBRADA	POVRŠINA	OBIM
1	PRETSOBLJE	PARKET	9.45 M ²	12.50 M
2	SOBA	PARKET	24.17 M ²	20.76 M
3	SOBA	PARKET	11.90 M ²	13.72 M
			45.52 M ²	46.98 M ²

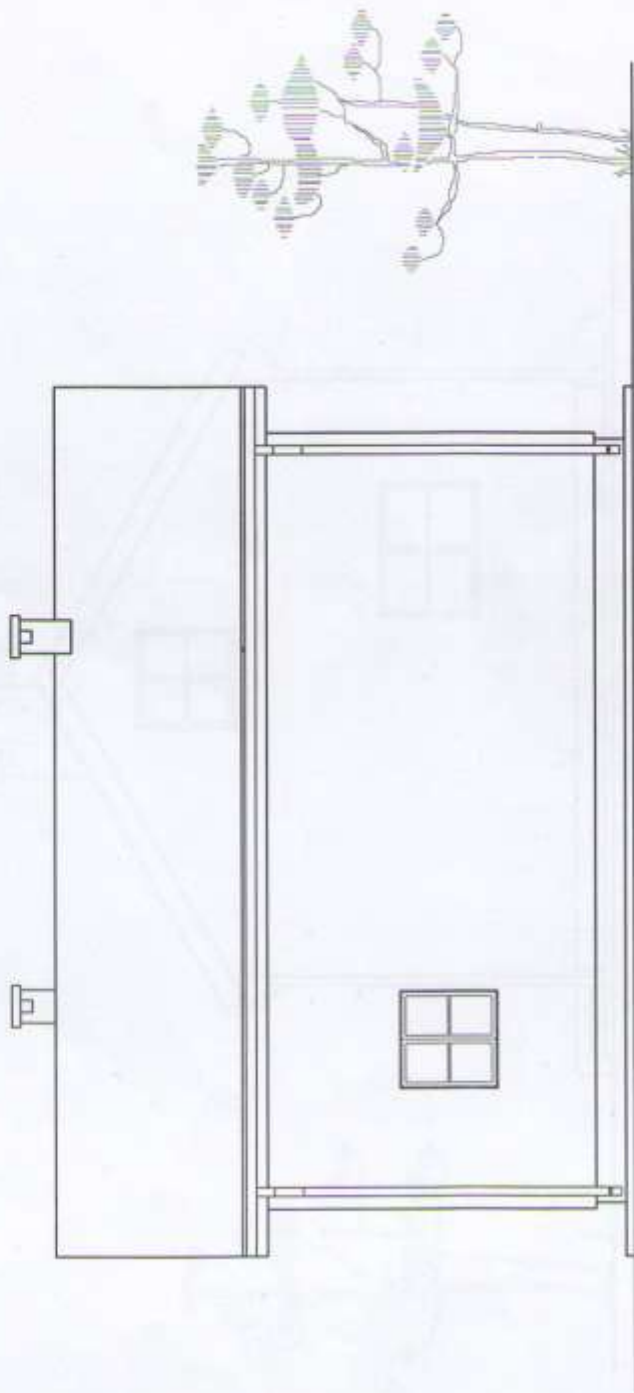
OSNOVA POTKROVLJA /TAVANA/R 1:75

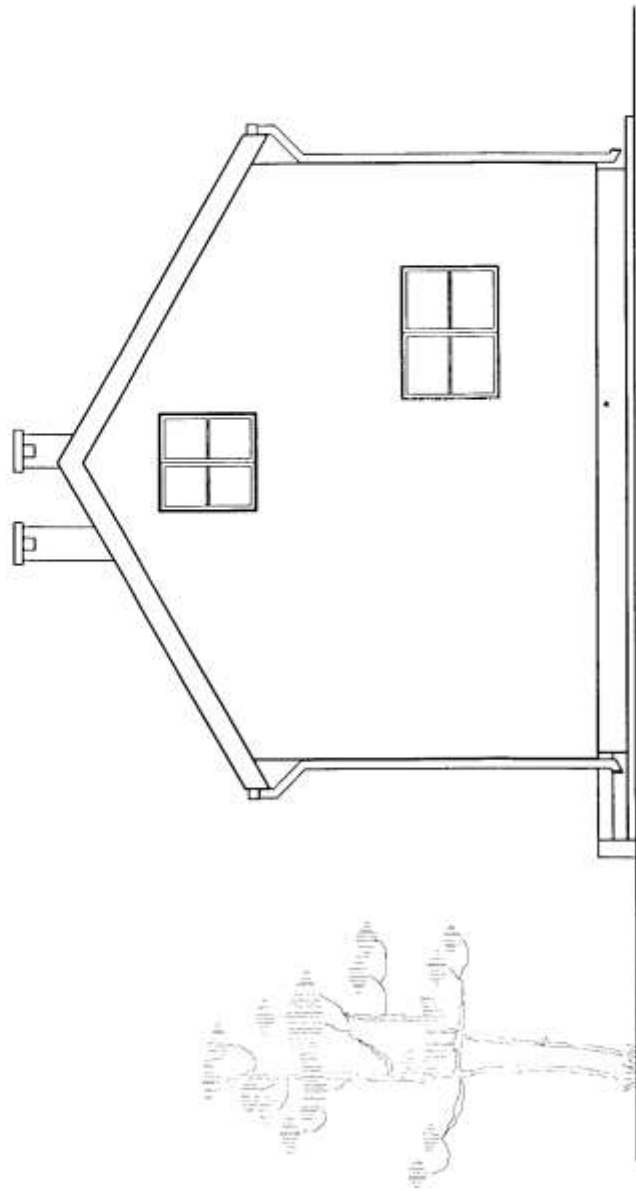
BOČNA DESNA / ULAZNA / FASADAR 1:50

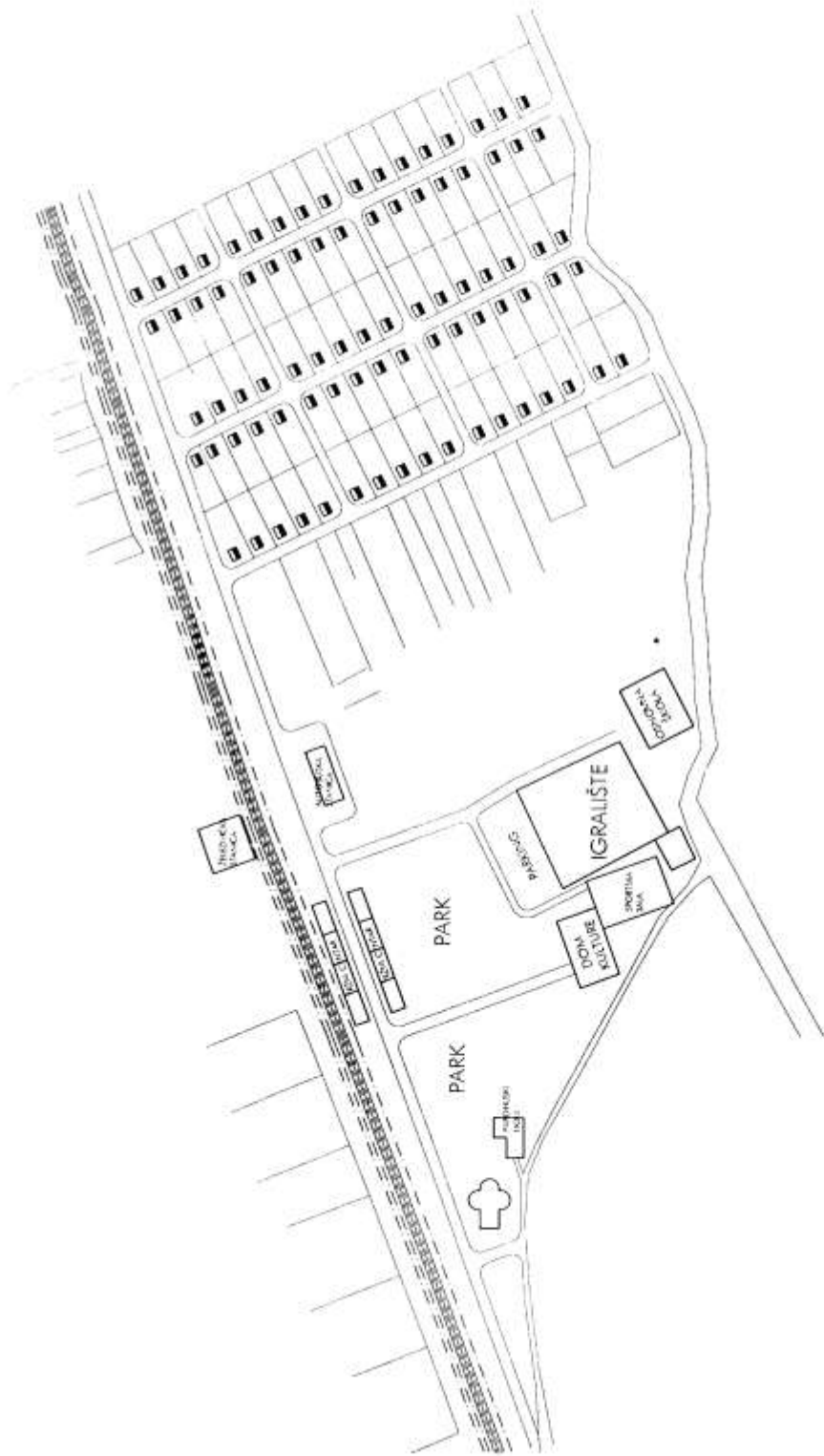
ULIČNA FASADA R 1:50

BOČNA LEVA FASADA 1:50

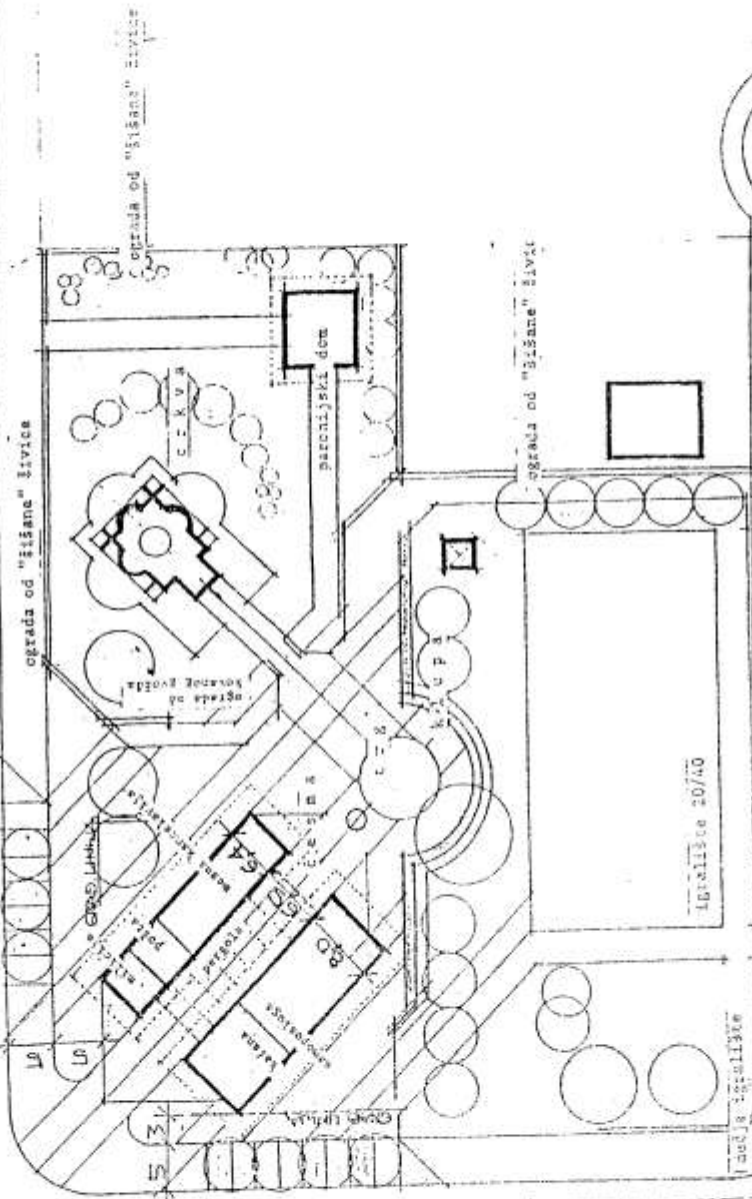
ZADNJA FASADA 1:50

SITUACIJA NASELJA R 1:5000

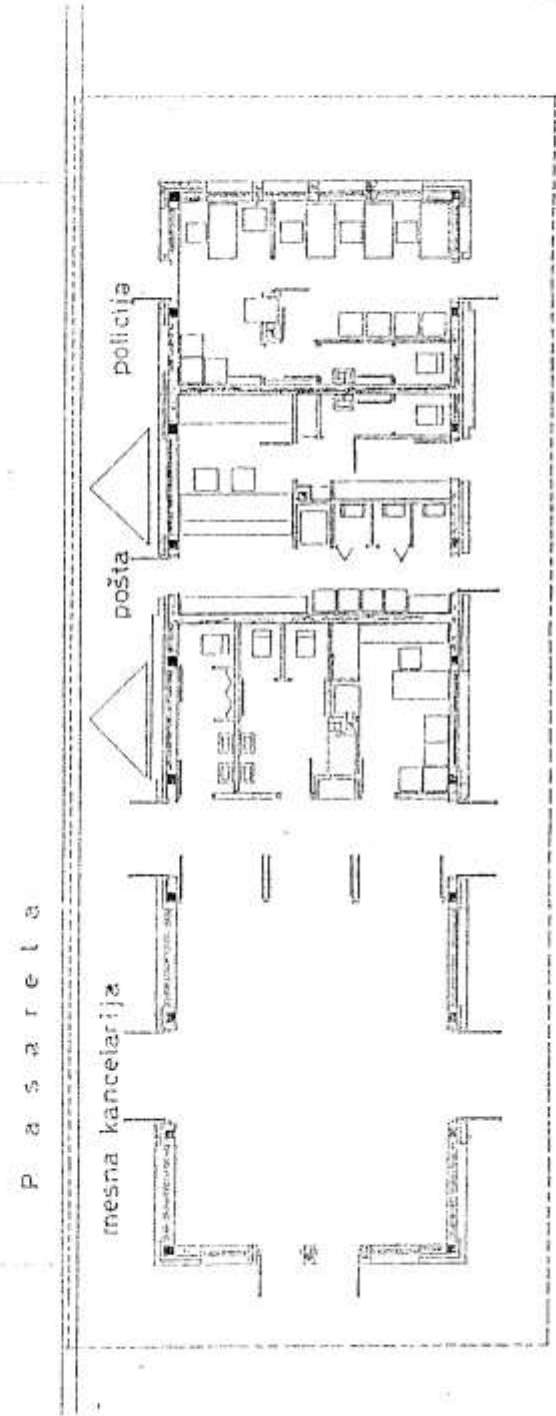
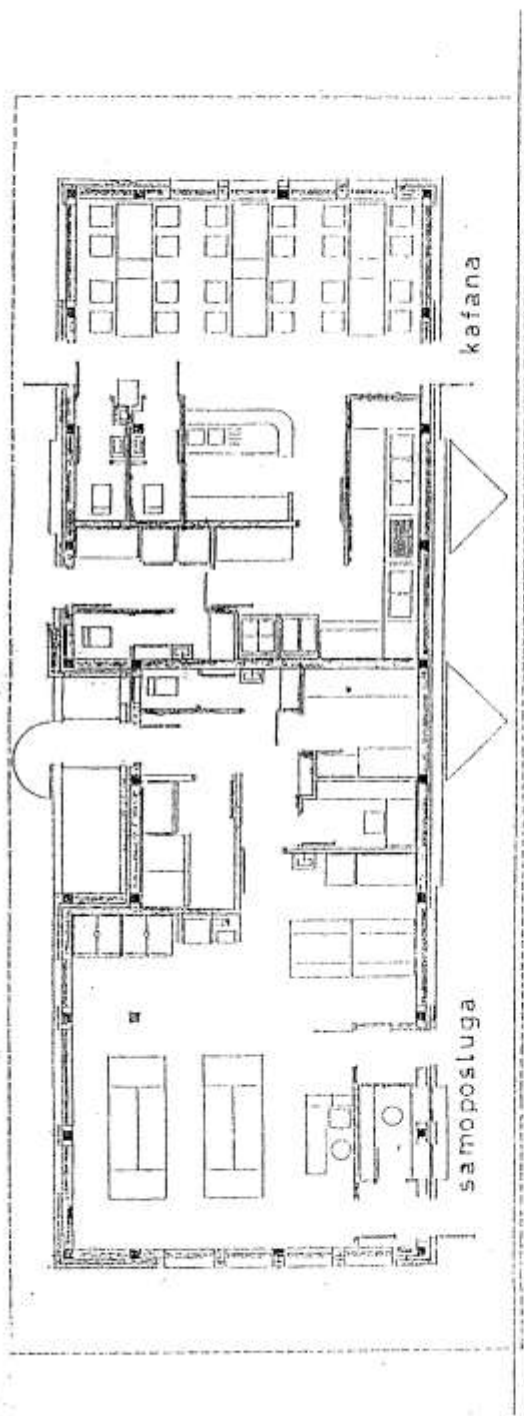

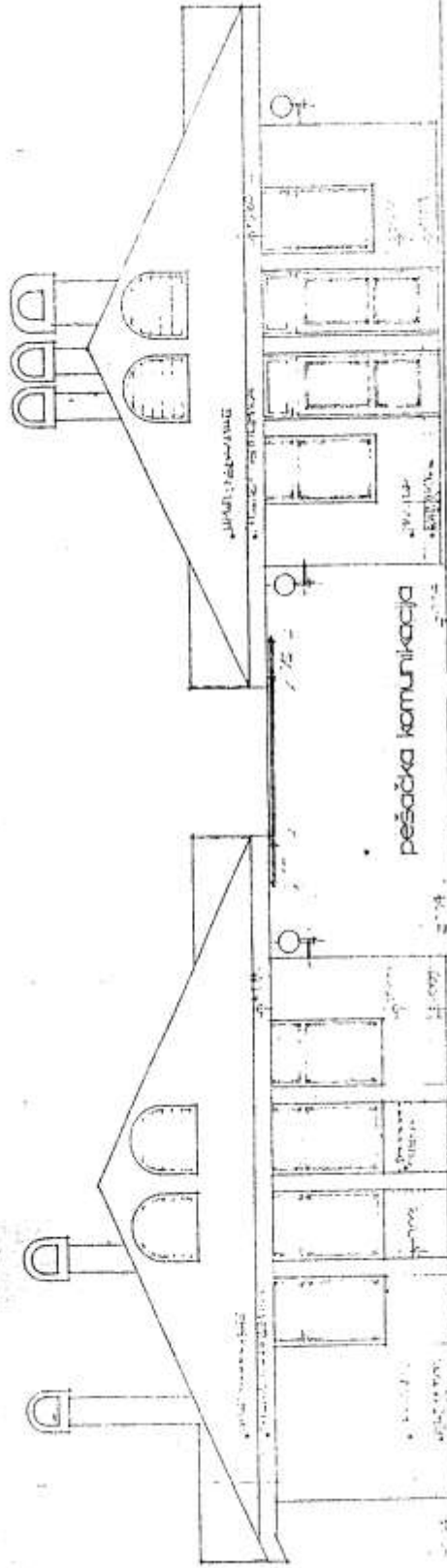
parking 36 p.m.

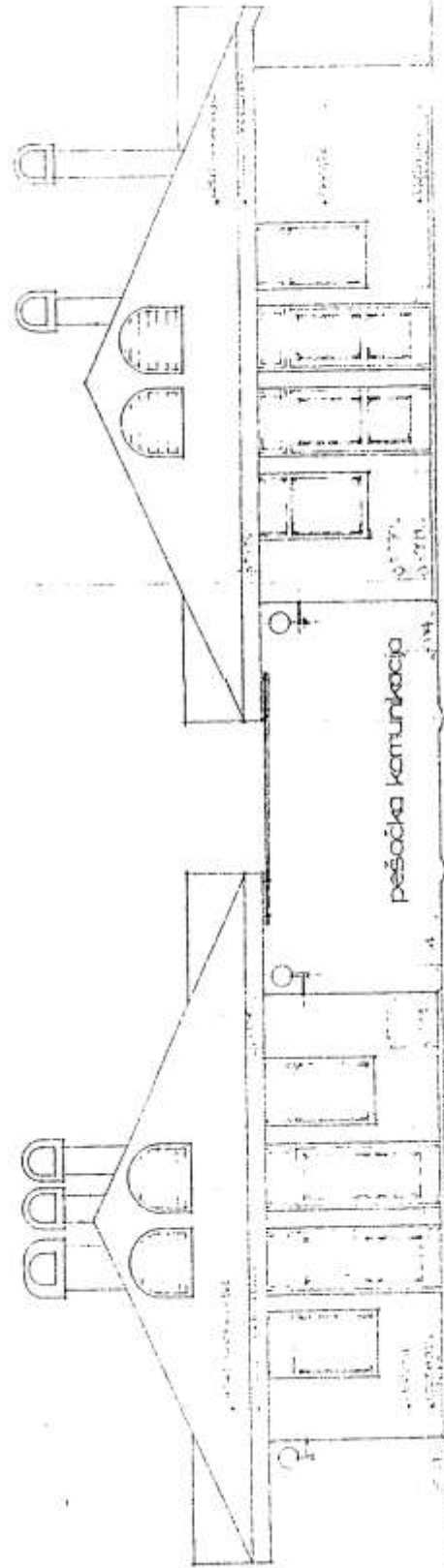
CENTAR
 NAŠE LJO
 SLOVENIJA
 M-11500

Mij.

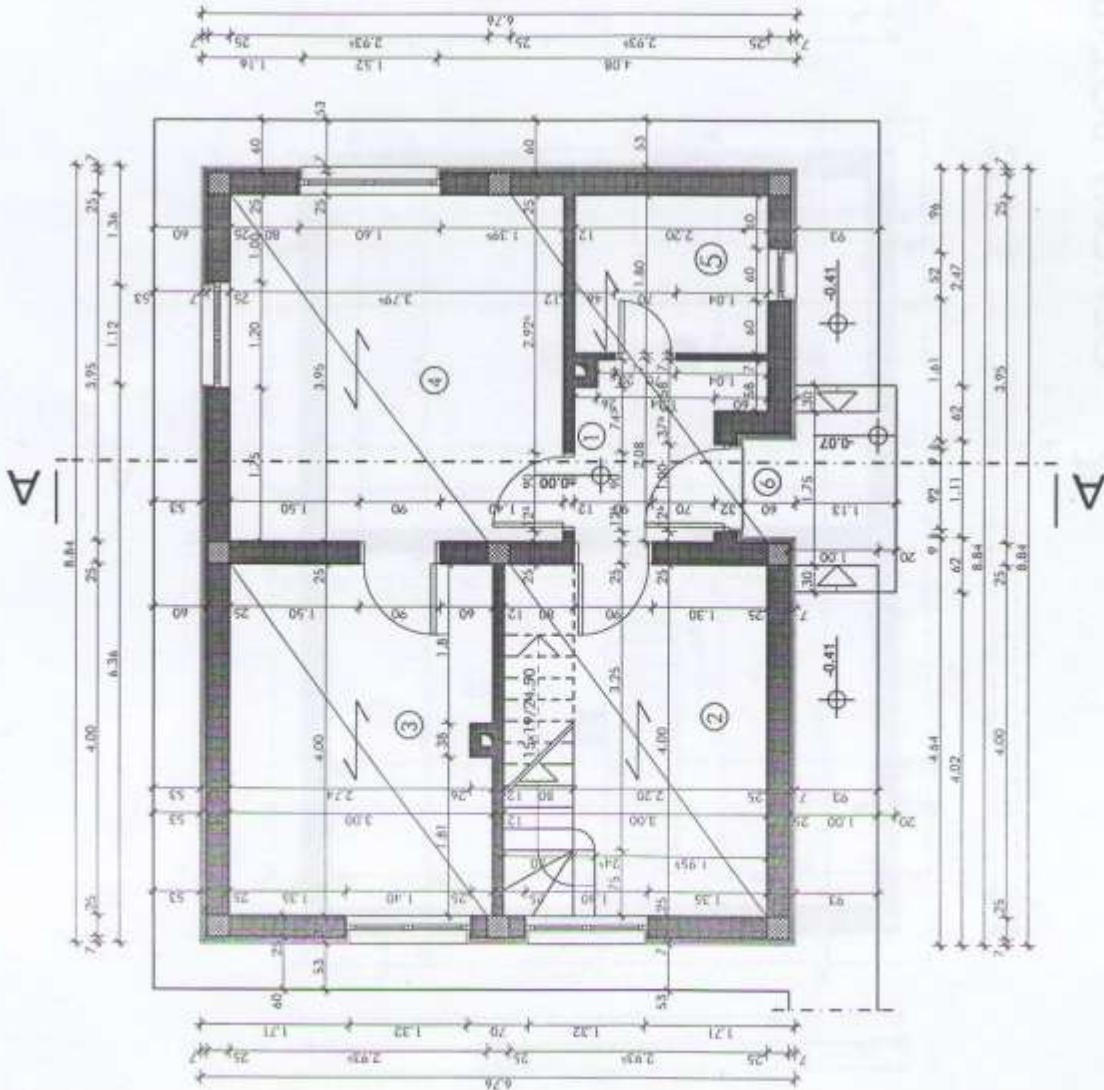
OBJEKAT 'B'
JUŽNI IZGLED

OBJEKAT 'A'
SEVERNI IZGLED

OBJEKAT 'B'

red. br.	NAZIV PROSTORIJE	OBRADA	POVRŠINA	OBIM
1	PRETSOBLJE	PARKET	3.60 M ²	5.00 M
2	SOBA	PARKET	12.10 M ²	13.10 M
3	SOBA	PARKET	11.90 M ²	13.62 M
4	KOMBINOVANA SOBA	PARKET	15.00 M ²	13.69 M
5	KUPATILO	PARKET	3.96 M ²	7.30 M
6	TREM	PARKET	2.76 M ²	2.30 M
			49.32 M ²	55.01 M

OSNOVA PRIZEMLJA R 1:75